

Motion till riksdagen

1989/90:A736

av Knut Wachtmeister m)

Saklig grund för uppsägning

Förra året upprördes många, patienter, arbetskamrater och allmänheten över att en vårdare som under många år systematiskt bestulit de åldringar han var satt att vårda vid sitt avskedande kunde kvittera ut 300.000 kronor.

Bakgrunden är följande: Under sex år stal en vårdare vid ett servicehem mer än 400 föremål från åldringarna på hemmet. Värdet av det stulna beräknades till mer än 150.000 kronor.

Sedan tjuven blivit ertappad och erkänt stölderna fattade socialnämnden ett enhälligt beslut att varsla tjuven om uppsägning. Genom bristande information mellan allmänna åklagaren och kommunen överskreds den månad inom vilken varslet skulle ha lagts.

Kommunalarbetarförbundet (SKAF) bestred att saklig grund förelåg för uppsägning och stämde kommunen till Arbetsdomstolen (AD) för att få avskedandet ogiltigförklarat. AD kom därvid fram till att kommunen hade överskridit den månadsregel som enligt arbetskyddslagen föreskrivs vid uppsägning.

AD fann dock att det formella fel som kommunen begått vid uppsägningen inte var särskilt allvarligt eftersom det begärda skadeståndet 50.000 kronor prutades till 10.000 kronor.

Kommunen förpliktigades alltså att återanställa tjuven, något som skulle medfört avsevärda problem både för arbetsgivare, patienter och arbetskamrater. Kommunen föredrog då i stället att "köpa ut" mannen för ett belopp motsvarande två årslöner. Detta motsvarar det skadestånd som arbetsgivaren enligt lagens praxis varit skyldig att betala om man vägrar att rätta sig efter AD:s dom. Dessutom fick mannen ytterligare en årslön för den tid han varit anställd men avstängd.

I samband med uppgifelsen gjorde socialnämnden följande uttalande:

Vi kan aldrig acceptera när anställd begår brottsliga gärningar, vi tar bestämt avstånd från den som för egen vinnings skull utnyttjar vårdtagarens beroendeställning och vi har inte förtroende för en person som stjälar från pensionärer.

Därför anser vi att sådan person inte skall vara anställd i kommunen,

därför avstänger vi omedelbart vårdbiträdet från arbetet,

därför avskedar vi vårdbiträdet,

därför kunde vi inte låta vårdbiträdet erhålla annan tjänst i kommunen trots att arbetsdomstolen ogiltigförklarade avskedet.

Mot. 1989/90
A736

Som antyddes inledningsvis blev många upprörda över det inträffade och enligt min uppfattning är det nödvändigt med en översyn av lagstiftningen. Som tänkbara åtgärder för att undvika ett upprepande kan tänkas:

1. Stöld skall alltid utgöra saklig grund för uppsägning.
2. Månadsregeln borde ändras så att det i stället för en månad kunde stå "så snart som möjligt" eller "utan onödigt dröjsmål".
3. Storleken av det påtvingade avgångsvederlaget, två årslöner, har upprört människor alldeles speciellt. Lagstiftningen borde innehålla en skälighetsklausul.

Riksdagen bör hos regeringen begära en snabb översyn av den aktuella lagstiftningen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär en snabb översyn av arbetsrättslagstiftningen i enlighet med de riktlinjer som angetts i motionen.

Stockholm den 24 januari 1990

Knut Wachtmeister (m)